

Židovska administracija formirana v Palestini

**David Gurion izbran za predsednika vlade.
Enote egiptiske armade invadirale Palestino**

Jeruzalem, Palestina. 10. maja.—Dasi ustanovitev židovske države v Palestini ne bo proklamirana pred 16. majem, je židovska agentura prevzela več funkcij palestinske vlade. Besednik agenture je poudaril, da je bila akcija potrebna, ker bo mandat Velike Britanije končan 15. maja. Velika Britanija je dobila mandat v Palestini od stare Lige narodov pred 25 leti.

Agentura je formirala židovsko administracijo in svet trinajstih članov, ki bo sestavil vlado. David Gurion je bil izbran za predsednika vlade.

Administracija je prevzela delnate zdravstva, vzgoje in socialne službe v židovskih pokrajinalah Palestine. Naznanila je, da bo skušala dobiti posojilo \$20,000,000, kô bo židovska vlada prevzela funkcije.

Ustanovljen je bil poseben davčni urad. V blagajno tega urada se bodo stekali dohodniški davki. Ker židje nimajo rekordov davčnega departmanta palestinske vlade, so bili davkoplăcevalci pozvani, naj razkrijejo svoje davčne obveznosti.

Poštni promet je bil vzpostavljen v židovskih pokrajinalah v Palestini. Department za izdajanje dovoljenj glede uvoza in izvoza blaga je bil organiziran zadnjih tednov. Department je ustanovljen v židovske administracije.

Justični departmen je naznal formiranje sodišč v Palestini. V nekaterih slučajih je prevzel obstoječa sodišča.

Začasno premirje v Jeruzalemu, ki je ustavilo bitke med židi in Arabci, je še v veljavlj. V mestu je mir, odkar je bilo oklicano premirje.

Židovska agentura poroča, da se bodo vršili razgovori o podaljšanju premirja. Sklenitev premirja med židi in Arabci je izsilil general Alan G. Cunningham, britski vrhovni komisar v Palestini. Povelje za ustanovitev sovražnosti je bilo izданo po sklenitvi premirja.

Cunningham je imel sestanele s člani posebne komisije Združenih narodov, katero tvorijo reprezentanti Amerike, Francije in Bolgarije. Poročilo pravi, da so člani komisije dali zagotoviti.

Klavniška unija cito toži mesto za škodo povzročeno v napadu

Kansas City, Kans. — (FP) — Unija klavniških delavcev CIO je iznjeni člani so vložili tožbo proti temu mesto v skupni vstopu približno pol milijona dolarjev za odškodnino, ki jo je 23. aprila povzročila mestna policija v brutalnem napadu na stavkarje in razbijtu unijihovih uradov.

Unija toži mesto za \$200,000 odškodnine, 40 stavkarjev, ki so bili ranjeni v policijskem napadu, pa toži mesto za \$226,000 odškodnine. V napadu je bilo ranjenih več kot sto oseb. Vsi tožilci, razen enega, so člani klavniške unije. On toži mesto za \$5,000 odškodnino zato, ker ga je policija napadla s količko v momentu, ko je čakal na poštnico.

Frank Rose, načelnik stavkovnega odbora, je prisiljal, da je policija izvršila napad brez vsake provokacije od strani stavkarjev.

Albert E. Robinson, poročevalec dnevnika Kansas City Star, je izpovedal, da je udeležil policijske seje pred izvršenim napadom. Na seji je policijski kapetan Eli Dahlman izjavil: "Mi moramo izvajati zakon. Morda bo razbijti nekaj glav, ampak policija se mora zavarovati."

Unija je tudi vložila peticijo na kansaški federalni sodišču za izdanie injunkcije proti policijskemu vmešavanju v stavko klavniških delavcev pri Cudahy Packing Co. Unija se je dalje odločila, da bo vložila tožbo pri civilni komisiji proti policijskemu, ki se je udeležil napada.

Zapadna Evropa ne bo dobila orožja

Harriman napovedal uspeh pomožnega programa

New York, 10. maja.—W. A. Harriman, bivši trgovinski tajnik in sedanji potujoči poslanik, je dejal, da Amerika ne bo pošiljala orožja državam v zapadni Evropi, ki bodo deležne ameriške pomoči na podlagi Marshallovega načrta. V svojem govoru je napovedal, da bo program ekonomike pomoči uspešen in dosegel svoj namen.

Harriman je omenil, da komunisti napadajo voditelje socialističnih strank v zapadni Evropi, ki podpirajo Marshallovo načrt.

Dejal je, da to dokazuje razkol med dvema sistemata vlad.

"Amerika mora kooperirati s socialističnimi strankami v Evropi," je rekel Harriman. "To je potrebno, da bomo vsi razumeli, da je stvar skupna. Glavni cilj Amerike je ekonomska rehabilitacija držav v zapadni Evropi, da se bodo lahko upire komunizmu."

Harriman je v svojem govoru kritiziral voditelje Sovjetske unije. Trdil je, da si prisvajajo oblast odločanja, kako naj žive ljudstva na svetu. Poudaril je, "da je Amerika prijateljica ruskega ljudstva in da mu je pripravljena pomagati. Odločila se je ni za prevzetje vodstva sveta. Pomoč, katera nudi zapadni Evropi, je rezultat spoznanja, da se komunizem skoti le v državi, ki zabrede v kaos in ekonomsko katastrofo."

Sporazum o imenovanju župana za Jeruzalem

Lake Success, N. J., 10. maja.—Sporazum je bil dosegzen med reprezentanti židov in Arabcev glede imenovanja nevtralnega komisarja, ki naj bi prevzel pozicijo župana v Jeruzalemu. Kot kandidati so omenjeni Američan A. L. Miller, tajnik YMCA v Jeruzalemu; A. P. Clark, predsednik angleške banke v Jeruzalemu, in irski frančiškan Eugene Glava. Dolžnost župana naj bi bila pridobitev židov in Arabcev za kooperacijo.

"Ena hiba našega stališča," je rekel Laney, "je, ker mnogo ljudi ne razumejo, kaj bi pomenila osvojitev civilnih pravic. Naša naloga je širjenje informacij, da bodo ljudje vedeli, za kaj gre. Javnost še ni na jasnem, kaj hočemo."

Domače vesti

Iz Cleveland

Cleveland.—Po dolgi bolezni je umrla Mary Perovsek, rojena Merise, stara 59 let, doma iz Zapotoka pri Ribnici v Ameriki 42 let. Zapušča moža Johna, mater, dve hčeri, dva sinova, 11 vnukov, brata in sestro.—Na področju v bolnišnici je umrla Bernice M. Telisman, rojena Zakovsek v Clevelandu, stara 22 let, živeča v Collinwoodu, članica ABZ. Zapušča moža, hčerko, starše in sestro.—Louis Kariš iz Collinwooda se nahaja v bolnišnici v Glenville, kjer se je moral podvrci operaciji.—V Collinwoodu sta se pročila Jennie Zajc in Edward Pograis.

Wallace govori po radiu

Henry A. Wallace, predsedniški kandidat nove progresivne stranke, bo nočjo, 12. maja, ob 10:30 (vhodni sončni čas) govoril po radijskem omrežju National Broadcasting Co.

Zborovanje demokratov na jugu

Skušali bodo preprečiti nominacijo Trumana

Jackson, Miss., 10. maja.—Okrog tisoč "rebelnih" demokratov se je zbral na zborovanju v tem mestu. Ti so zagovorniki državnih pravic. Možnost je, da bo zborovanje rezultiralo v prelom med demokrati na jugu in demokrati na severu.

Ben T. Laney, governer Ararksa, je naznal, da bodo demokrati iz južnih držav skušali preprečiti nominacijo Trumana na konvenciji demokratov v mestu.

"Ena hiba našega stališča," je rekel Laney, "je, ker mnogo ljudi ne razumejo, kaj bi pomenila osvojitev civilnih pravic. Naša naloga je širjenje informacij, da bodo ljudje vedeli, za kaj gre. Javnost še ni na jasnem, kaj hočemo."

Ljute bitke v zapadni Makedoniji

Atene, Grčija, 10. maja.—Enote grške monarhistične armade so zavojevane v ljutih bitkah z gerilskimi silami v zapadni Makedoniji, pravi poročilo generalnega štaba. Enote podpirajo operacije vojnega letala. Poročile bitke je fronta med Neopolisom in Greveno. Severni konec fronte je oddaljen 25 mil od albanske meje.

Belgrad, 10. maja.—Jugoslavija bo izpustila vse nemške in austrijske vojne ujetnike v tem letu.

Zadevno naznalo je objavil notranji minister Aleksander Ranković. On je dejal, da je Jugoslavija izpustila 18,000 nemških vojnih ujetnikov po začetku vojne v Evropi.

Pod Taft-Hartleyevim zakonom

Teddy Wright, prezident

NO WAGE INCREASE POLICY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

INJUNCTIONS FOR THE MINERS

CLUBBING FOR FINANCIAL EMPLOYEES

• POLICE TERROR FOR KANSAS CITY MEAT PACKERS

LIFE UNDER TAFT-HARTLEY

V MESTIH BICONIJE

B. Taričkovski
(DOPISNIKOV ZAPISKI)

(Nadaljevanje in konec.)

3. München

Blizu obzidanih sten nekoč znamenite slike galerije zavira visoka ograja pogledu mimočega ostanke generalnega štaba nemškega fašizma — "rave hiše". Srečamo starega Bavarsca v zelenem klobuku s krivčkom, ki nam z vidnim zadovoljstvom ter odtenkom obžalovanja priovedejo o "sijajni minulosti" brloga rave zveri. Naš ameriški spremjevalec nas priganja.

"To ni prav nič zanimivo," povajla.

Prav pravi — to res ni prav nič zanimivo; čemu bi se zanimali za razvaline, ko pa se duh "rave hiše" obnavlja v taistem Münchnu!

Nikjer v Nemčiji se menda fašistično razpoloženi elementi ne počutijo tako dobro, kakor tu, na jugu. Domati kmetje so pod vplivom katoliške duhovščine. Oblast Vatikana je na Bavarskem mnogo močnejša kakor v katerem koli drugem delu Nemčije. Reakcija se opira tu na separatistično zemljisko gospodarstvo, na industrije, ki se boje delavskega gibanja, na naciste, ki so si kupili za tisoč ali dva tisoč mark od sodišča za denacifikacijo odpuščanje grehov.

Po prvi svetovni vojni so se zbirali bavarski reakcionarni elementi okrog bavarske ljudske stranke. Njeni voditelji so svoj čas pripomogli Hitlerju, da je prišel na krmilo. Zdaj so se novi razšopirili.

4. Nürnberg

V eni izmed redkih predmestnih ulic Nürnberga, ki med bombardiranjem niso bile razdejane, stoji na visoko železno ograjo mračno sivo poslopje sodne palače. Zamorski stražar v bleščeci čeladi malomarno pregleduje propustnice. Fotografije tega poslopa so še svoj čas po vsem svetu. Mednarodno vojaško sodišče je sedlo tu Goeringa, Ribbentropa in druge nemške glavne vojne zločince. V Nürnbergu je takrat kar mrgolevo dopisnikov iz vseh delov. Od takrat se je zanimanje za Nürnberg posložilo. Sodne obravnave se v sodni palači nadaljujejo, toda novinarjem namenjene klopi v vseh šestih sodnih dvoranah so prazne. Svetovni tisk se za nürnbergsko procese skoraj ne zanima. Bilo pa bi vredno zanimati se zanje . . .

Bili smo na obravnavaх proti kolovodjem kemičnega koncerna I. G. Farbenindustrie, Krupovega koncerna, esesovcem, ki so zarešili na ozemlje Sovjetske zveze množične umore, proti hitlerjevskim diplomatom in ministrom. Ravnuščano zdejše poslušajo obtoženci monotone besede prič, smejejo se dolgim tiradam zagovornikov in medgovori državnega tožilca demonstrativno prebirajo časopise. Ta brezkrtnost je posledica politike ameriških sodnikov, ki oproščajo fašistične zločince.

Clovek mora videti, s koliko predprnostjo izkorščajo zagovorniki in priče sodno tribunilo ne za opravičevanje, marveč za hvalisanje hitlerjevskega režima. Med zagovorniki je mnogo viših aktivnih nacistov. Nekateri izmed njih je prepovedano nastopati pred nemškimi sodišči, tu pred ameriškim sodiščem pa imajo proste roke. Naj omenimo nekaj primerov. Zagovornik obtožen Ermansdorfa na procesu proti ministrom je nacist iz leta 1933 dr. Bernd Vorwerk, njegov pomočnik pa sin nilovgrajskem, titograjskem in ceterinskem okraju. Hkrati je postajala tudi začela sklepati pogodbne za pridelovanje tobaka.

v Crni Gori je končan. Točna postaja v Titogradu je izpolnila stodstotno odkupni načrt za tobak v nikškem, danilovgrajskem, titograjskem in ceterinskem okraju. Hkrati je postajala tudi začela sklepati pogodbne za pridelovanje tobaka.

gaden in Garmisch-Partenkirchen ter druga znana letovišča so zdaj polna Američanov. Nemčev skoraj sploh ne puščajo tja. Vse hotele je rekvirala ameriška administracija, upravljajo jih intendantki oficirji. Ob sobotah in nedeljah je Nemcem prepovedan dostop v ta mesta. Žična železnica v Garmischu, edina, po kateri lahko prispeš do gorskih smučišč, služi zgolj Američanom. Hitlerjeva vila v Berchtesgadnu je spremenjena v svojevrstni muzej. Nemcem je vstop prepovedan, vendar pa hodijo nekateri tja kakor na božič pot. Pri dvigalu, ki vodi k vili, je zapoleni bivši essovci iz Hitlerjeve telesne straže, ki priovedejo pojavljajočim turistom razne izmišljotine iz fizike življenja.

Kakor v drugih velikih mestih Južne Nemčije, tudi na münchenskih ulicah opaziš mnogo postopajoče mladine obeh spakov. To so večinoma otroci premožnih staršev. Delati nočno. Mika jih lahak zasluzek, špekulacija. Od špekulacije do zločina pa je samo en korak. Kriminalni komisar Münchna, star funkcionar kriminalne policije nam je pravil o naraščanju zločinstva v mestu. Zadnja leta se je povečalo število zločinov 50 kratno. In glavni delež odpade na mladino.

V eni izmed redkih predmestnih ulic Nürnberga, ki med bombardiranjem niso bile razdejane, stoji na visoko železno ograjo mračno sivo poslopje sodne palače. Zamorski stražar v bleščeci čeladi malomarno pregleduje propustnice. Fotografije tega poslopa so še svoj čas po vsem svetu. Mednarodno vojaško sodišče je sedlo tu Goeringa, Ribbentropa in druge nemške glavne vojne zločince. V Nürnbergu je takrat kar mrgolevo dopisnikov iz vseh delov. Od takrat se je zanimanje za Nürnberg posložilo. Sodne obravnave se v sodni palači nadaljujejo, toda novinarjem namenjene klopi v vseh šestih sodnih dvoranah so prazne. Svetovni tisk se za nürnbergsko procese skoraj ne zanima. Bilo pa bi vredno zanimati se zanje . . .

Bili smo na obravnavaх proti kolovodjem kemičnega koncerna I. G. Farbenindustrie, Krupovega koncerna, esesovcem, ki so zarešili na ozemlje Sovjetske zveze množične umore, proti hitlerjevskim diplomatom in ministrom. Ravnuščano zdejše poslušajo obtoženci monotone besede prič, smejejo se dolgim tiradam zagovornikov in medgovori državnega tožilca demonstrativno prebirajo časopise. Ta brezkrtnost je posledica politike ameriških sodnikov, ki oproščajo fašistične zločince.

Clovek mora videti, s koliko predprnostjo izkorščajo zagovorniki in priče sodno tribunilo ne za opravičevanje, marveč za hvalisanje hitlerjevskega režima. Med zagovorniki je mnogo viših aktivnih nacistov. Nekateri izmed njih je prepovedano nastopati pred nemškimi sodišči, tu pred ameriškim sodiščem pa imajo proste roke. Naj omenimo nekaj primerov. Zagovornik obtožen Ermansdorfa na procesu proti ministrom je nacist iz leta 1933 dr. Bernd Vorwerk, njegov pomočnik pa sin nilovgrajskem, titograjskem in ceterinskem okraju. Hkrati je postajala tudi začela sklepati pogodbne za pridelovanje tobaka.

Na pobudo slovenskega kulturno-prosvetnega društva bodo pričeli graditi novo šolo v vasi Horyata pri Stupniku, kjer je šola med vojno pogorela. Do sedaj so zbrali že 235.000 dinarjev.

ODKUP TOBAKA

v Crni Gori je končan. Točna postaja v Titogradu je izpolnila stodstotno odkupni načrt za tobak v nikškem, danilovgrajskem, titograjskem in ceterinskem okraju. Hkrati je postajala tudi začela sklepati pogodbne za pridelovanje tobaka.

Na pobudo slovenskega kulturno-prosvetnega društva bodo pričeli graditi novo šolo v vasi Horyata pri Stupniku, kjer je šola med vojno pogorela. Do sedaj so zbrali že 235.000 dinarjev.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Slovensko društvo v Zagrebu za gradnjo nove šole

Zagreb. — Pred kratkim je slovensko kulturno društvo v Zagrebu proslavilo 20. obljetnicu svojega dela. Hkrati je proslavilo 100. letnico izvedbe prve slovenske komedije "Veseli dan ali Matiček se ženi". V kratkem bo društvo priredilo "Kajuhov večer", dramski skupina pa bo igrala dramsko Antonia Peska "Tovariši s Haloz".

Na pobudo slovenskega kulturno-prosvetnega društva bodo pričeli graditi novo šolo v vasi Horyata pri Stupniku, kjer je šola med vojno pogorela. Do sedaj so zbrali že 235.000 dinarjev.

ODKUP TOBAKA

v Crni Gori je končan. Točna postaja v Titogradu je izpolnila stodstotno odkupni načrt za tobak v nikškem, danilovgrajskem, titograjskem in ceterinskem okraju. Hkrati je postajala tudi začela sklepati pogodbne za pridelovanje tobaka.

Na pobudo slovenskega kulturno-prosvetnega društva bodo pričeli graditi novo šolo v vasi Horyata pri Stupniku, kjer je šola med vojno pogorela. Do sedaj so zbrali že 235.000 dinarjev.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega smera, išče vedno več ubežnih grških otrok zatočišč v Jugoslaviji. V zadnjih dneh je pribežalo v Jugoslavijo pred terorjem, lakoto, bombardiranjem in nesmiljenem čez 5000 grških otrok. Jugoslovanski Rdeči križ ima velike težave, da te otroke razmesti in preskrbi. Zato pričakuje, da bodo organizacije Rdečega križa v drugih državah čim prej pomagale.

Zagreb. 4. aprila. — Ker je tehor v Grčiji vedno večji, ker bombardirajo vasi na obsobojenem grškem ozemlju in ker grški monarhošči odvzemajo otroke ter jih pošiljajo v neznanega

PRED SONČNIM VZHODOM

NOVLE

ANTON INGOLIC

(Nadaljevanje)

"Morali bomo šli," je dejal Jovo nekega dne ves mrk. "Bolje sam, kar imam, žito in drugo naložim na voz, spremim vas preko meje, najdem vam stanovanje in se vrnem s puško, da pokažem tem hudičem. Stopil bom v partizane, zadnji čas je."

S strastjo ga Milojka ni mogla več zadržati, toda počakal je, da mu je rodila sina.

"Mama, lačna sem!" je zajokala Ljubica v maternine privide in jih raztrgala.

"Mati, kruha!"

"Kaj naj vama dam, ljuba otroka, ko ničesar nimam!" je odvrnila Milojka z zlomljениm glasom. "Potrpta! Ko bo prenehalo snežiti, bo morda prišel kdjo. Saj nas ne morejo pustiti od gladu in mraza umreti."

Snežinke so se še vedno spuščale onstran okna, a nihče jih ni več opazoval. Na snežno odeno je legala plast za plastjo; toda kljub temu se odeja ni debelila, saj se spodaj sproti topila, snežnica se je mešala z blatom, raztapala premočeno zemljo in ležala globlje in globlje vanjo.

Milojka je z otroki čakala prezebavajoč do poldne. Tedaj je prišla gospodinja, jim prinesla kos proje in dovolila Milojki, da si potegne izpod snega nekaj šibja.

"Vas se je preobjedal," je godrnjala starikača žena, "pozabila je na težke čase lanskega in predlaškega leta. Kmetje zdaj drago prodajo žito, koruzo in mast in kupujejo ženam in hčeram svilene oblike ali pa zlagajo bankovce na kup."

Ceprav se je kmalu potem začelo v kamnikadi, je postal vendarle prijetnejše. Deklici sta se nasitili in spet so ju zanimale snežinke. Toda malega Joco je dim vse huje in huje dušil; začel je tako kašljati, da je Milojka morala odpreti vrata in pregracičati kamričko. Ko je peč slednji le začela vleči in je postal toplej in prijetnejše, se je dvignila.

"Rada, paži na Joca! Če bo jokal, ga ziblji in mu poj, ti Ljubica, pa bodi pridna in se ne' praskaj. Grem v mesto!"

3

Milojka bi bila rada hodila hitro, da ne bi otroci predolgo ostali sami, toda snega je bilo skoraj do kolen in še vedno je padal. V lica je bila mokra, obleka ji je postajala vlažna in težka. Neprijetno ji je bilo, posebno še, ko ji je stopila vlaga tudi v opanke. Telo je že postalo ekorno, korak težak. Mukoma je vlekla noge iz vlažnega snega, često je stopila do gleznejev v mlako ali blato, ki je bilo skrbno prekrivlo z belo odeno. Od časa do časa je srčala gručo kmetov, ozirali so se vanjo, jo pozdravili ali tudi ne, toda niti eden se jih ni izognil, vselej je morala ona stopiti iz ozke gazi. Srčala je tudi nekaj Vlahinj v dolgih belih plascih. Sicer pa ni menila ne za ljudi in tudi ne za blato.

Stopala je počasi in se vse bolj in bolj predajala lepim mislim, ki so jo vodile od zasneženih blatnih cest ob Moravi in daljno vse na Kosovem polju. Hitela je skozi Novi Ivanovec. Ravna, bela cesta je pred njo, na vsaki strani pa vrsta novih hiš! Pomlad, drevje, cvetje, ne-

bo jasno in vedro, vedro. Oblečena je v pisano hercegovsko nošo, ki je od svojega prihoda še ni zamenjala z delovno obleko, kajti z Jovom še vedno praznijeta. Nedelja je, jutri, v pondeljek, začneta z delom. V petek sta prišla, spravila svoje stvari v hišo, včeraj sta bila na občini, obiskala popa, predsednika občine in nekaj drugih ljudi, ki sta jih poznala že iz svoje rodne vasi v Hercegovini, danes pa mora Milojka obiskati nekaj žena, Jovo je odšel v kavarino, da se spozna z možmi.

Milojka stopa smehlja skozi vas, ves svet se ji smeje in ona se smeje vsemu svetu. Čemu tudi ne? Ima mladega, lepega moža iz znane junaške rodbine Kočičev in pred dvema dnevnoma je prišla sem v Novi Ivanovec na Kosovo polje, kjer jo je čakala nova hiša s petimi hektari orne zemlje. Saj to je kakor čudež. Tam v rodni vasi, v goli in skalnatni Hercegovini, se je v hiši njenega očeta stiskalo deset otrok, zemlje so imeli vsi skupaj komaj dober hektar, če ne računa pustih, nerodovitnih pašnikov nad vasio, tu sta pa z Jovom dobila lepo površino prekrasne crne, rodovitne zemlje.

Jovanov stric je pustil na bojišču obe nogi. Z veliko zamudo je dobil nagrado za svoje junashvo: hišo in zemljo na Kosovem polju. Dobil je dva meseca po smrti svojega edanca, ki se mu je ubil na lov na zverjad. Šel je v divji lov, ker je v hiši vladalo pomanjkanje in ker mu junaška narava ni dovoljevala, da bi mirno gledal, kako po skalnatih stenah skačejo srne, a njegov oče — težki invalid — strada. Žena mu je umrla že prej. "Otrotka," je dejal nekaj žene Jovanu in Milojki, ko sta se razgreta vracala z vaškega plesa, "vem, da se imata radu, vem, da bi se rada vzela, a nimata kam. Jaz pa imam hišo in zemljo, mislim sem, da bom odšel tja s pokojnim Radoslavom, zdaj pa pojdiva vidva in obdelujta zemljo, karor da je vajina. Mogoče bom prišel z vama, mogoče ne. To ni važno. Tudi če bom prišel, bo prostora in jela za vse."

Tistega dne se je začelo ono neprizakovano v njenem življenju. A lepo je bilo že prej: skriti pogovori z Jovanom, pesmi, kolá, ukradene ure sladke zamaknenosti. Dotlej nista mogla misliti na trajno srečo, saj Milojkini starši niso hoteli vedeti za Jovanom, ki je bil znan kot dober pevec in predvsem kot najlepši fant v vasi, toda bil je reven in tudi sorodnikov ni imel bogatih. Dotlej je bilo seveda drugače. Kmalu so obhajali hrupno gostijo in dva tedna pozneje sta se mladoporočenca odpeljala na svoj dom.

In zdaj stopa skozi novo vas, o kateri so leta in leta v gorati Hercegovini pripovedovali prečudovite pravilje; Milojka vidi, da je resnica še lepša. Ljudje so ju prijazno sprejeli, Hercegovci, ki so poznali Kočičeve, so vabili Jovanom in se, in kmalu je vsa vas pripovedovala o južnih njegovega dela, očeta in strica. Milojkinih nihče ni poznal, njej to ni bilo potrebno, ona sama je dovolj zgovorno govorila o sebi, bila je najmlajša in najlepša žena v vasi. In zdaj, ko je hitela po cesti skozi vas, so prihajali vaščani iz hiš in si šepatali:

(Dalej prihodnj.)

zo z bivšimi gestapovskimi agenti.

V skupini obtoženih špijonov diverzantov sabotterjev stoji tudi mednarodni agent Paul Gasser, vojni zločinec iz dachavske bolnišnice, ki je prišel v Jugoslavijo po direktivi tujih obveščevalnih služb, dal vzpostaviti stike z bivšimi gestapovskimi agenti in te povezati s to tujo špijonsko službo.

S prevaro in lajjo so se vložili na važna mesta državne uprave, da bi minirali našo posletko.

Obtoženi so se kot zločinski agenti tuje obveščevalne službe z Diehlem na celu vlohotapliti na vplivnina in odločujoča mesta v državnem in gospodarskem aparatu ter ob podpori in zaščiti drug drugega izvrševali načrtno škodljivstvo, sabotaže, diverzije in špijonažo z namenom, da bi minirali našo pettetko in preprečili njen izvršitev.

Izrazit primer je njihovo delo v slovenski kemični industriji. Agenti te špijonske organizacije so imeli v rokah vodstvo direkcije kemične industrije. Tako sta n. p. Boris Fakin in agent Mirko Pibernik imela agenta Karla Barleta v ministrstvu za industrijo, kjer je bil njuna prva službena kontrole. Njihova druga službena kontrola je bil agent Branko Diehl, inspektor Kontrolne komisije vlade LRS. Kot direktorjev v tovarnah so imeli agenta Ličena, Stepišnika, Pufferja itd. Ti agenti, direktorji so pod vodstvom agentov v kemični industriji in pod vodstvom tujega špijonskega centra izvrševali najbolj škodljiva dejanja, ki jih je prišla v Jugoslavijo. Presterl Marjan je omogel tudi Hildi Hahn, špijunki neke te obveščevalne službe, da je prišla v Jugoslavijo in je prav tako vzpostavila zve-

eksplozije, okvare glavnih strojev itd. Agenti v kontrolni komisiji niso seveda nikdar odkrili diverzij, sabotaž, načrtnega škodljivstva, temveč so vse te prime re razglasili za nesrečo. Take zaključke so tajno potrdili tudi taksi ekspertri kot agent Boris Kranjc, ki je bil docent na tehnični fakulteti rudarske univerze.

V svojem diverzantskem uničevalnem delovanju niso vedno sami reposredno sodelovali pri požigih ali eksplozijah, ampak so za svojo kamuflažo uporabljali tehnološke procese v posameznih tovarnah, ustvarili pogone, da so mogli drugi agenti istega špijonskega centra izvršiti neposredno diverzantsko akcijo, ali pa še bolj rafinirano ustvarili v tovarnah take pogoje, ki so nujno privedli do par požigov ali eksplozij pod videzom slučajnosti.

Milan Stepišnik navaja n. pr. v preiskovalem zaslisanju:

"Prvo soboto v maju 1947 me je v "T-Force" hotelu v Herfordu neprizakovano obiskalo neznanec, ki se je skliceval na zvezo "Koske-Jesenice," s čimer je hotel reči, da pozna mojo agenturno povezanost z Jesenicami in da se hoče v tem smislu z menoj pogovoriti, nakar mi je dal nekaj direktiv za možnost stalnega oviranja proizvodnje v tovarni in sicer:

1. Stremeti za neorganiziranost v vzdrževanju strojnih naprav, in priceti reparature še bolj budno zasedovalo in pomagalo razkrinkovati vse sovražnikove zločinske poskuse, ki stremete za tem, da bi zavirili in minirali naš petletni plan.

Obtoženci, izdajalcji se niso menili za interese in napore devovnega ljudstva in so se kot narodni izkorjenjenici ter hlapci v službi tujih gospodarjev posluževali najbolj ostudenih zločinskih sredstev v svoji izdajalski zločinski delavnosti. Padli so globoko v blato in izdajstvo domovine ter so postali izvrški, proti katerim naj vojaško sodišče izreče zasluzeno najstrožjo odsodo.

Zaslivanje obtožencev

V nadaljevanju razprave je predsednik sodišča sporočil, da je sodišče po pravnem posvetovanju sklenilo, da se ugodni predlogu tožilstva, da bo v smislu zakonskih določb po javnem dejanju načrtno izkoriscane. — V zvezki s pregledi tovarn za polizdelke oziroma lahkih metalov in izgraditve tovrstne industrije pri tem, da je omenil: 1. da naj se izroči izdelava potrebnih načrtov tujim strokovnjakom, ki jih bodo izdelali s takimi napakami, da bodo neopaženo ovirale in zvezki s pozneznimi točkami obtožbe proti obtoženim Juraniču, Presterlu, Stepišniku in drugim.

Obtoženi gestapovec Janko Puffer pred sodiščem zakrnjen je taj, kar je med preiskavo priznal

Nato je bil kot prvi zaslisan obtoženi Janko Puffer. Puffer je zakrnjen zločinec, ki najprej priznavajo, potem pa zopet taj, kar je priznal. Pravi, da se čuti delno krivega in da ne prizna dejanih, katerih je obtožen. Nato pripoveduje, kako je prišel v Dachau. Po izpovedbah, ki jih je dal pri zaslivanju v preiskavi, se je v Gradvu seznanil z gestapovcem Schäfflerjem, pred sodiščem pa izjavlja, da ga sploh ne pozna, da ga nikoli ni videl. Po prihodu v Dachau je prišel že po 14 dneh in poizkusno postajo, kamor so gestapovci spremeli samo popolnoma zaupne ljudi. Priznavajo, da je delal v poizkusni postaji, kjer so morili ljudi na ta način, da so jih položili na zrak, ki je bil umetno ohladen, ali pa v vodo. Zagovarja se, da je v tej preizkusni postaji samo pihal v steklo kot steklar. Ker s tem ni bil dovolj zaposlen, je delal še pri nekem profesorju Wertu in sicer pri pektinskih poizkusih. Tu je tudi profesorji pomagal izdelovati pektinske tablete. S temi tabletami se delali krvne poizkusne in sicer na ta način, da so svojim žrtvam jemali kri in potem opazovali učinek tablet: Dr. Rascher je pri teh poizkusih prestreli nekega internirnega skozi pljuča in potem opazoval na njem učinek pektinskih tablet. Tu je bil zaposlen tudi obtoženi Puffer. Pripoveduje, da je bila poizkusna postaja sicer upravno podrejena komandi taborišča, drugače pa direktivo vrhovnemu štabu SS Himmlerju. Sam Puffer je neposredno sodeloval pri množičnem uničevanju ljudi v umetno ohlajenem zraku in sicer tako, da je žrtvam meril temperaturo. Internance, ki so bili

rejali Rascher, Neff, Jauk, Albin, v glavnem pa vedno preko organiza "Arbeitseinsatz".

Da je bil posek, ki ga je opravil obtoženi Puffer, zelo zaupljiv, priznava tudi sam v svojem zagovoru, ko pravi, da so vse dobili strogi nalog, da morajo molčati o tem, kar se tam dogaja, da morajo strogo čuvati tajne. O izbirli ljudi, ki so delali v poizkusnih postajah, pravi sam Puffer, da so morali biti zaupni in tudi "strokovnjaki". Predvsem pa so morali uživati zaupanje vodstva, ki je bilo v rokah gestapa. Pri teh poizkusih je izbran obtoženih sodeloval tudi Kranjc.

O načinih pobijanja ljudi pripoveduje obtoženi Puffer, da so poleg ohlajanja na zraku in v vodi, poleg poizkusov strjevanja krvi uporabljali še različne druge načine. Tako so uporabljali neko tekočino, s katero so mazali ljudi, ki so potem množično umirali. Puffer, ki je bil sam neposredno priča teh poizkusov, pravi cínično, da so ljudje najbrž umirali, da on tega ne ve prav gotovo, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili pomorjeni na teh poizkusnih posteljah, ve danes ves svet. O tem so vedeli v taborišču vsi interniranci, on pa se izgovarja kot pravi zločinec s tem, da pri tistih poizkusih, kjer je sodeloval on neposredno, ni nikje umrl.

Naslednji obtoženi, kateri so bili določeni za te poizkusne postaje iz vrst internirancov, je obtoženec priznal, da je razumljivo, saj so bili gestapovci s tem poizkusom.

To je razumljivo, saj so bili deli v preizkusnih postajah, ki so delali v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so bili deli v gestapovskih postajah, ki so deli v taborišču, kjer ga prav tak zločinec kakor Puffer, samo večji cínični kot zakrnjenec. Na vsa vprašanja predsednika sodišča sicer ne odgovorja, razen za dva primera, čeprav je v preiskavi po izbrani konkretne prime o tistih, ki so bili deli v preizkusnih postajah, ni bil nikje podvržen tem poizkusom. To je razumljivo, saj so